A°. 1842. ZONDAG DEN 22sten MEI. N°. 41.

SURINAAMSCHE COURANT.

PARAMARIBO.

Gouvernements Secretarij.

PARAMARIBO, *den* 18 *Mei* 1842.

(17614) De volgende personen hebben aanteekening gedaan van hun voorgenomen vertrek uit deze Kolonie, als:
HEILICO ROCQUETTE.
COENRAAD BART BRANDLIGT.
En
JOHN ELIAS CURIEL.

De Adjunct Gouvernements Secretaris,
A. KIKKERT SCHOTBORGH.

SCHEEPS-TIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

Den 19den dezer, de N. Am. Brik *Sarah Ann*, Kapt. Wm E Herrich, van Welmington, hebbende 30 dagen reis.

Idem, de Brik *Niger*, Kapt. Adna Bates, van Gloucester, hebbende 26 dagen reis; Passagier: de Heer William H. Homans.

Publieke Veilingen.

Departement der Onbeheerde Boedels en Weezen.

Door den Vendumeester J. F. FAVEREIJ.

Vrijdag, den 20sten Mei 1842.

Het HUIS en ERF, gelegen aan de *Saramacca Straat*, La. E. No. 13; aankomende den Boedel wijlen C. F. BERNHARD. — *f* 5070. — M. M. ZEEGERS.

ADVERTISSEMENTEN.

(18063) De Exploicteur bij het Geregtshof te *Suriname*, zal op Vrijdag den 27sten Mei 1842, des voormiddags om *negen* uren, ten overstaan van Heeren Gecommitteerde Raden, uit gemeld Geregtshof, publiek bij Executie verkoopen.

De Slaven met namen: *John*, *Goodluck*, *Askan*, *Avantuur*, *Gidius*, *Una*, *Gottlieb*, *Hoop*, *Emiel*, *Santje*, *Francina*, *Emmalina*, *Antje*, *Celestina*, *Saphietje*, *Samuel*, *Coenraad*, *Anthony* en *Catharina*; aankomende den Boedel THOMAS KEEN.

De Slaven met namen: *Garçon*, *Hendrina* en *Wilhelmijntje*; aankomende F. W WERLE.

Paramaribo den 21 *Mei* 1842.
R. GOLLENSTEDE,
Exploicteur.

(18013) Van de Plantaadje *Nieuwzorg* en aandeel wordt bij *inschrijving* om *GEREED GELD* te Koop aangeboden:

[illegible] vaten SUIKER.

De [illegible] billetten zullen worden aangenomen [illegible] Griffie van het Geregtshof tot en met [illegible] Mei e. k., als wanneer derzelver [illegible] om 9 uren, ten overstaan van Heeren Gecommitteerden tot de Sekwestratie zal plaats vinden en het hoogste bod (*mits goedgekeurd*) worden aangenomen.

De Suiker zal voor rekening en risico van den Kooper of de Koopers van Plantaadje moeten worden afgehaald; — wordende echter ter kennisse van Heeren Inschrijvers gebragt, dat er eene gelegenheid bestaat om deze 6 vaten Suiker, proportioneel in de Pontenvracht deelende stadwaarts te krijgen.

PH. KUVEL.
D. TOLLENAAR Jz.
Sekwesters.

(18058) De ondergeteekende biedt te KOOP aan, een assortiment *VRUCHT-* en *BLOEMGEWASSEN*, waaronder MOCHA KOFFIJ, KRUIDNAGEL, MUSKAAT- en KANEELBOOMEN; te bezigtigen op het Erf van den Heer J. LIJON, aan de *Saramacca Straat.*

De Heer HUVIER Kruidkundige uit *Cayenne*, zal omtrent deze Planten, de noodige inlichtingen geven.

Paramaribo, den 22 *Mei* 1842.
B. GUILMIN.

(18071) De ondergeteekende heeft tot zijnen *Generalen Gemagtigde* aangesteld: den Heer F. J. BINZ.

Paramaribo, den 21 *Mei* 1842.
H. ROCQUETTE.

Bij Kapt. K. B. DE WEERD
IS VERKRIJGBAAR:
45000 Mopsteenen, Kalk en Cement. (18065)

IETS OVER DE KOFFIJ.

In de geschiedenis der oude volkeren vindt men geene melding gemaakt van de koffij. Inderdaad was zij niet bekend bij de Romeinen noch Grieken, ofschoon eenige geestdrijvers het vooronderstelt hebben, als onder anderen *Pietro dela Valle*; deze waagt zich zoo ver dat hij beweert dat de *nepentos* welke Helena van eene Egijptische ontving, en welke *Homerus* prijst als zijnde zeer geschikt om den geest, hoe zeer hij ook geschokt zij door toorn, droefheid of ramspoed, tot bedaren te brengen, de koffij was.

Paschius beweert in zijn stuk *de notis inventis* (gedrukt te Leipzig in den jare 1700) dat de koffij wordt aangewezen onder de geschenken van *Abigaïl* aan *David*, (1 koningen XXV. 18).

Opper Aethiopie stelt men algemeen als het moederland der koffij, want in dat land wierd zij sedert onheugelijke tijden gebruikt, de Perzen volgden hun voorbeeld, en de Arabieren hebben eindelijk ons er mede bekend gemaakt.

Zeer vele fabelen zijn er in omloop over de ontdekking der koffij, men vertelt onder anderen die van eenen armen derwisch die eene vallei in Arabie bewoonde en niets bezat dan zijne hut en geiten. Toen deze eens uit de weide terugkwamen merkte hij met verwonderen de beweging dezer dieren op. Hij volgde ze des anderen daags en bespeurde dat zij de kleine takken en vrucht van een struik aten, die hij nog niet had opgemerkt. Hij nam er toen zelf eene proef mede en ondervond eene bovennatuurlijke opgewektheid, van zulk eene spraakzaamheid verzeld, dat hij bij zijne confraters voor een buitengewoon en geïnspireerd mensch doorging. Hij verhaalde de andere derwischen zijne ontdekking, die nu ook koffij namen en er het gebruik van verbreidden. Het is waarschijnlijk dat deze fabel door *Dufour* aangenomen op het gezag van *Faustus Nairon*, een maroniter, hoogleeraar in de oostersche talen te Rome, die in die stad het eerste alleen daarop betrekking hebbende werk heeft uitgegeven (*) het is waarschijnlijk zeg ik, dat deze fabel door de Arabieren verzonnen is om de meening te doen gelooven, dat de koffij oorspronkelijk uit Arabie is.

De Perzen verspreiden, dat toen *Mahomed* ziek was, de Engel *Gabriel* dezen drank uitvond ter zijner herstelling.

Daarenboven vindt men nog in de geschiedenis van een klooster- een opperhoofd in Arabie, die, toen hij het wonderlijk uitwerksel der koffij op de kudden van den derwisch had opgemerkt, en zag dat zijne onderhoorigen zich gedurende de nachtelijke dienst hunner godsdienst aan de slaap o[illegible]aven, de nieuwe drank hun liet drinken, dat door het gewenschte gevolg bekroond werd. Op deze wijze stelde hij derzelver gebruik in, dat door geheel Arabie veld won: de koffij kwam spoedig in trek en werd door een ieder gezocht.

Eenige schrijvers spreken van eenen zekeren *Chadely*, die, zich niet kunnende overgeven aan zijne avondgebeden ten gevolge van de groote aanvallen van slaap, van dezen drank een proef nam, welks nut hij erkende, zoodat de derwischen niet weinig tot deszelfs verbreiding toedroegen. Wat er ook van zij; zeker is het dat in het midden der negende eeuw van de Hegijra (Mahomedaansche tijdrekening) en in de vijftiende onzer tijdrekening de Arabieren de koffij begonnen te verbouwen.

Gemaleddin Abou Abdallah Ben-Saïd, bijgenaamd *Dhabhani* omdat hij te Dhabhan, een klein stadje van Yemen, geboren was, was *Mufti* van Aden, eene stad en beroemde haven van Arabie, aan de Roode Zee. Genoodzaakt zijnde om zich wegens eenige zaken naar Perzië te begeven, toefde hij daar eenigen tijd en zag dat de inwoners koffij gebruikten en de eigenschappen van dezen drank zeer roemden. Te Aden teruggekeerd kreeg hij eene ongesteldheid, en gebruikte de koffij die hij zich nog herinnerde, en was zeer blijde ze gebruikt te hebben. Hij merkte op dat dezelve de kracht heeft om slaap en verdooving te weren en het ligchaam ligt en gemakkelijk te maken. Hij voerde dus de gewoonte dezer drank te Aden in (§). Op zijn voorbeeld gebruikten de burgers, regtsgeleerden, en zelfs menschen uit het volk de koffij, de eene om zich gemakkelijker aan de studien, anderen aan de kunstwerken van hun beroep over te geven. Van dit tijdstip af, wordt het gebruik dezer drank meer en meer algemeen. De fakirs gebruikten ze zelfs in de moskeeën onder het zingen van geestelijke hijmnen. De koffij was in eene groote vaas van roode aarde, de opperste tapte uit dezelve in een klein napje en gaf hen allen op de rij af te drinken, beginnende aan de regterhand onder het zingen der gewone liederen. De leken en alle omstanders deden hetzelfde. *Gemaleddin* stierf in het jaar van *Mahomet* 857 (1450).

(*) De Saluberrima potione *Cahue* seu *Cafe* [illegible] Fausti Naeroni Banesii, [illegible] chaldaicae seu sijriene in [illegible] lectoris. Romae, 1691.

(§) Volgens een Arabisch manuscript in de bibliotheek van den franschen koning, no 944 der Catalogus, vertaald door *Sylvestre de Sacy*, *Chrestomathie arabe*, tome II page [illegible].

Het gebruik te Aden hield nimmer op en men zegt, dat de Arabieren nooit deze verfrisschende drank drinken, zonder het paradijs aan *Gemaleddin* toe te wenschen tot belooning van het hun gedane geschenk.

Tegen het einde van de negende eeuw der Mahomedaansche telling, plantte men de koffij van Aden naar Mekka en Medina voort en weldra ook door geheel Arabie; binnen korten tijd had men, zoo wel in deze streken als in Perzië, publieke plaatsen gesticht, waar de lediggangers hunnen tijd, konden dooden en zich van hun werk kwamen verzetten: men speelde er het schaakspel, waarin de Arabieren uitmunten, en alle andere natien overtreffen: de dichters droegen daar de uitvloeisels van hun vernuft voor, en men schonk gezuiverde koffij. Het toenmalige gouvernement verdroeg, ofschoon het zeer willekeurig was, echter die bijeenkomsten.

Uit Arabie kwam de koffij in Egijpte, zelfs tot Cairo toe, waar zij begon gekweekt te worden in het begin der 10e eeuw der Hegijra, of zestiende na *Christus*. Uit Egijpte landde zij vervolgens in Syrië, voornamelijk te Damascus en Aleppo, en wel zonder eenigen hinderpaal en in een woord in alle steden van dit uitgestrekte gewest.

De eerste ongenade, die de koffij moest verduren, had plaats te Mekka in 917 (1511). Twee broeders, van beroep geneesheeren en uit Perzië geboortig, kwamen zoo ver, dat zij den Emir *Khaïr Beg Mimar* overtuigden dat de koffij een verdoovend vocht was, hetwelk aanleiding gaf tot uitspattingen, welke streden met *Mahomed's* geboden. *Khaïr-Beg* belegde eene vergadering van doctoren en geneesheeren om hun gevoelen over het onderhavige onderwerp te vernemen. De eersten verklaarden dat de koffijhuizen strijdig waren met den Koran, de tweeden dat de drank die daar getapt werd nadeelig was aan de gezondheid en velen beweerden dat zij zelve het tegendeel er van ondervonden hadden. Een der aanwezigen begon zelfs te beweren dat zij even verdoovend was als de wijn. Deze verklaring deed de vergadering lagchen. »Hij heeft dus wijn gedronken!” riep men. Hij moest toestemmen en aan zijne naïviteit had hij vier-en-twintig stokslagen te danken.

Khair-Beg verzocht een besluit van den Sultan om de verkoop der koffij te Mekka te verbieden, en staakte reeds bij voorraad derzelver ronddeeling op de publieke plaatsen, en alleen in het geheim dronk men ze nog binnens huis om de wreedheid des Emirs te ontgaan: want, toen *Khaïr-Beg* onderrigt was, dat iemand uit de stad ze gedronken had in weerwil van zijn verbod, liet hij dezen gestreng straffen, op een ezel rondleiden en ter pronk stellen op de straten en pleinen. Weldra kwam des Sultans besluit, doch was geheel strijdig met de verwachtingen der vijanden der koffij: dit besluit behelsde dat de heeren doctoren uit Cairo, die geleerder moesten zijn dan die van Mekka, de schadeloosheid der vrucht erkend hadden en beval dus aan den Emir zijnen last in te trekken. Een ieder hervatte dus gerust het gebruik van dezen drank, toen zij vernamen, dat dit zelfs te Cairo, de residentie des Sultans, toegestaan werd.

In het jaar 932, haalde de scheik *Sidi-Mohammed Ben-Arrak*, toen hij vernomen had dat men in de koffijhuizen geweldadigheden bedreef, de bevelhebbers over om de huizen, waar men de koffij verkocht te doen sluiten: dat men ze bij zich aan huis gebruikte belette hij echter niet. Na zijnen dood werden de koffijhuizen weder geopend even als vroeger voor het publiek.

Aan de hindernissen die de koffij moest veroorzaken was nog geen einde; doch gedurende de minderjarigheid van *Mahomed IV* ten tijde van den oorlog op Candia werden de koffijhuizen voor de laatste maal gesloten. Deze maatregel vermeerderde nog meer het gebruik der koffij in het Ottomannische rijk, naar alle zijden werd zij verspreid: eerst door Griekenland en vervolgens in 1652 kwam zij ook in Europa en geraakte langzamerhand tot zulk een dagelijksch gebruik dat menigeen zijn dagelijksch rantsoen voor geen geld der wereld zou willen geven.

Tafereelen uit den Spaanschen Burgeroorlog.

MARTIN ZURBANO.

In het aanzienlijkste huis van een dorp der provincie Alava, drie uren van Vittoria en binnen de karlistische linien, was op het laatst van December 1837 een troep van veertig of vijftig personen vereenigd. De zaal waarin deze lieden zich bevonden, was een dier groote en sombere vertrekken, welke men dikwijls in de oude huizen in de provincien aantreft, en scheen gewoonlijk haren eigenaar, die pachter was, tot graanbergplaats te dienen; want in een der hoeken lag nog een groote hoop turksche weit. De muren waren naakt, wit, zonder eenig versiersel, met uitzondering van eenige met houtskool geteekende carricaturen, die in eene bespottelijke houding zekere, sedert vermaard geworden christinische generaals voorstelden. Midden in de zaal speelden twaalf of vijftien personen, aan eene met een groen kleed bedekte tafel gezeten. Achter hen stonden verscheiden anderen, in stilte het spel beschouwende. De overige personen waren in verschillende groepen verdeeld. Twee bronzen lampen stonden op tafel en verspreidden eenen somber geelachtigen tint op het gelaat der aanwezenden. Aan eene zijde van de tafel waren goudstukken opgestapeld ten bedrage wel ligt van 20,000 realen; daarnevens lag een andere nog grootere hoop zilvergeld.

Daar het in 't hartje van den winter was, was er een *brasero* of koperen vaas met asch, waarop eenige gloeijende kolen, onder de tafel geplaatst, die eene zachte warmte verspreidden voor degenen die zich in de nabijheid bevonden; een dergelijke vaas verwarmde in een hoek eenige oude lieden, die zich in hunne mantels hadden gewikkeld en den cigaar rookten. Deze berekenden fluisterend de verschillende kansen van het spel waarin zij eene kleinigheid hadden gezet, en schenen aan den uitslag evenveel gewigt te hechten, als zij die eene veel grootere som hadden gewaagd. Eene ligte rookwolk omgaf de hoofden der lieden die aan de groene tafel gezeten waren en omhulde hen weldra geheel en al; maar achter dezen fantastischen dampsluijer waren alle hartstogten zaamvereend, die als een volkaan den boezem van den speler van beroep schokken, zonder dat zijn gelaat er iets van teekent.

De persoon die de bank hield was een man van zekeren leeftijd; zijne beide kokerkleurige torsade-epauletten duidden aan dat hij een kapitein was. Oorspronkelijk was deze man een priester geweest, maar ten gevolge van een dier plotselinge, in Spanje vrij gemeenzame veranderingen bij de lieden van zijn beroep, had hij, bij de uitbarsting van den burgeroorlog, het geestelijk kleed weggeworpen. Hij slaagde gelukkig bij deze verandering. Een hartstogtelijk beminnaar van het spel zijnde, had hij er spoedig zijn fortuin in gemaakt. Zijn geluk in alle soorten van spel was zoo buitengewoon, dat het tot een spreekwoord geworden was. Bij hem lag eene groote groen zijden gebreide beurs, door welker mazen men het goud zag glinsteren waarmede zij gevuld was, en daarnevens eene aanvulling van realen, *pesetas* (zilveren munt van twee realen) en ander klein zilvergeld. Tegenover hem zat iemand van een ongunstig voorkomen, groot en sterk, wiens gelaat verre was van dezelfde tevredenheid uit te drukken. Hij droeg de uniform van kommandant der *carabineros* of douanen. Reeds had hij eene aanzienlijke som verloren, en hield nog in de hand een aantal goudstukken, voorzeker door den sluikhandel verkregen, waarmede die bevoorregte dieven klasse zich in Spanje verrijkt; de andere hand was krampachtig gesloten. Zijne harde ruwe wezenstrekken drukten op dit oogenblik eene mengeling van woede en ongerustheid uit. Hij bespiedde het bedaarde en kalme gelaat van den bankier. Drie of vier militaire kapellanen, eene der over 't algemeen meest bedorvene klasse in Spanje, hielden zich ook aan de tafel en volgden aandachtig den loop van het spel, waarin ook zij een klein gedeelte van hun eenige dagen te voren ontvangen traktement gezet hadden. De overige spelers bestonden uit kommandanten, kapiteins en mindere officieren, die, na al hun geld verspeeld te hebben, er tot aan hunne *vales* of rations-biljetten voor drie of vier dagen aan waagden, zoodat zij, ook deze verliezende, zich door plundering het noodige moesten verschaffen. Onder de militaire toeschouwers merkte men verder eenige burgerlijke beambten op, zooals de alcalde, de regidor, de dorpsgriffier en verscheidene andere, die in betrekking tot het leger stonden, zonder er toe te behooren.

Een jong meisje sloop zacht de zaal binnen een klein houten blad dragende, waarop verscheiden glazen koud water en *esponjados*, eene zuurzoete zelfstandigheid die een zeer aangenamen drank geeft; ook eenige *copitas* of kleine glaasjes brandewijn werden rondgepresenteerd, maar niet al de aanwezenden maakten van de verversschingen gebruik; de meesten bleven het spel gadeslaan en in stilte hunne cigaren roken.

Het belangrijkst oogenblik was gekomen. De vier voornaamste kaarten *espada*, *baston*, *el rey* en *caballo*, die men volgens het gebruik uit het spel had getrokken, lagen met verscheidene tegen de bank gespeelde goudstukken, bezet. De bankier verloochende zijne reputatie niet. De in een hoek fluisterende oude lieden staakten hunne redeneringen; het jonge meisje, op pantoffels, hield net haar blad in de hand midden in de zaal stil, zich niet durvende verwijderen, uit vrees dat zij de algemeene aandacht mogt storen. De kaarten werden één voor één en zonder overhaasting gekeerd. Reeds waren er tien kaarten gekeerd en niets beslist. Eindelijk werd de twaalfde kaart gekeerd en de *baston* vertoonde zich. De kommandant der *carabineros*, die negen oncen goud op deze kaart gelegd had greep gretig naar den zoolang gewachten buit. Eenige minuten beslisten de partij. Al het overige geld werd door den bankier ingepalmd, en met het gewone flegma van een speler van beroep in de groote beurs gedaan. Hij vroeg vervolgens een klein glaasje Xeres, stak zijne cigaar aan de lamp aan, en bereidde zich tot een nieuw spel, ingeval er nog iemand stoutmoedig genoeg was om hem te staan.

De verlaten stoelen bleven niet lang onbezet. De bank begon op nieuw; de kaarten werden geschud en afgenomen. Aller aandacht was op nieuw op het spel gevestigd, terwijl dezelfde bankier met hetzelfde flegma, en dezelfde voorzigtigheid zich gereed maakt om zijne beurs te vullen of te ledigen.

Middernacht had reeds lang geslagen; sterke rukwinden deden zich bij herhaling gevoelen; de regen sloeg tegen de glazen en stroomde het dak af. Eensklaps houden de spelers op; hun gehoor wordt door eene geweerlosbranding getroffen; zij luisteren een oogenblik, maar daar zij niets verder vernamen hervatten zij het spel, zich weinig storende aan den storm die buiten loeide. Eenige der meest nieuwsgierigen openen het venster en begeven zich op het balkon; niets ontwaarden zij echter, behalve de bliksem die nu en dan tusschen de donkere wolken uitflikkerde. Daar zij niets hoorden dan het gebrul der onstuimige elementen, of gehuil der honden, sloten zij weder het venster schaarden zich rondom den *brasero*, op nieuw de kansen van het spel afwachtende.

Reeds waren er zes of zeven kaarten gekeerd, zonder dat er iets beslist was. De bankier wilde voortgaan, toen er met geweld aan de deur geklopt werd, 't geen ieder plotseling van zijn stoel deed opspringen.

(*Het vervolg hierna.*)

Te Paramaribo, bij J. J. ENGELBRECHT.